

اداره مرکزی :

آقره ده ، معارف آمینلکی پانده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

قیارداغیاجیه ... دیباچه راهلرین حیات قاتلم

نسخه هربرده ۱۵ فرورسده

سه لکی پوسته ایله ۷,۵ لیرا
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)

ایونه واهلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .

بازی ایشلرک مرجعی آقره مرکزدر .

صافی : ۷۴

آقره ، ۲۶ نیسان ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

بیاض زانباقلر مملکتنده

تعلیم و تربیه اعضاسندن علی حیدر بک افندی غریغوری پتروفک « بیاض زانباقلر مملکتنده » اسمنده کی اثرینی ترجمه ایتدی ، باصدیردی . بو اوافق کتابده بعض تدقیق و مشاهده لره خلق محبتنی آشیلماق ایستین موعظه لره برلشدیکنی کوروورسیکیز ؛ بو نوع اثرله جوق احتیاجز واردر . سنه لرجه دولتی قورتارمق ، مملکتی دشمن استیلا سندن ، خلقک فعالیتنه انکل اولان باغلردن قورتارمق ایچین اک بویوک مجادله یی یامش اولان بو کونکی نسله داها هنوز یاباجنی ایشلرک باشلانغیجنده اولدیغنی دائماً خاطر لاتمغه مجبورز . بو اوافق رساله نك قیمتی بالخاصه بو نقطه ده در . اوزون مجادله لردن چیقان ملتدرده بعضاً یورغونلق کورولور ، بویله بر یورغونلق روحی قوتک ضعیفه دیکنه ، مفکوره لر پیشنده قوشاجق « قدرت » ک آزالدیغنه دلالت ایدر . بزم ایچین اک مهم تهلکه ودر . بوندن قورونمق ایچین ده هر زمان خلق قارشیسندنه وظیفه لریمزی اخطار ایله این اثرله احتیاج واردر ، حیدر بک ترجمه ایتدیکی کتاب کوزلری خلقه چورمک لزومنی اخطار ایله این خطابلردر .

الیمده اولسه حیدر پاشا - آقره آراسنده سیاحت ایله این هر یولجینک انه بو کتابی ویریر ، بو اثری اوقوتدیریرکن بر طرفندن ده جوارده طوپراق بیغینندن عبارت اولان کویله باقدیریردم . معلم اولسه یدم چوجوقلره بولوندیغیم شهرک کنار سوقاقلرینی کزدیریرکن ، اولر ایچنده

قونوشولان سوزلری اولره تکرار لارکن ، یه ، ایچمه ، کینمه طرز لری کویله برکن غریغوری پتروفک کتابندن صحیفه لر اوقوردم . قوماندان اولسه یدم ضابطلریمک مجتمع بولوندیغی محفلره بو کتابک بعض صحیفه لرینی قویله ایدر و آصاردم . فکر لره عمل و حیات اوزرینه مؤثر اولدیغنه چوق قوتله ایناندیغیم ایچین بو خطا بلردن نتیجه لر بکله ردم .

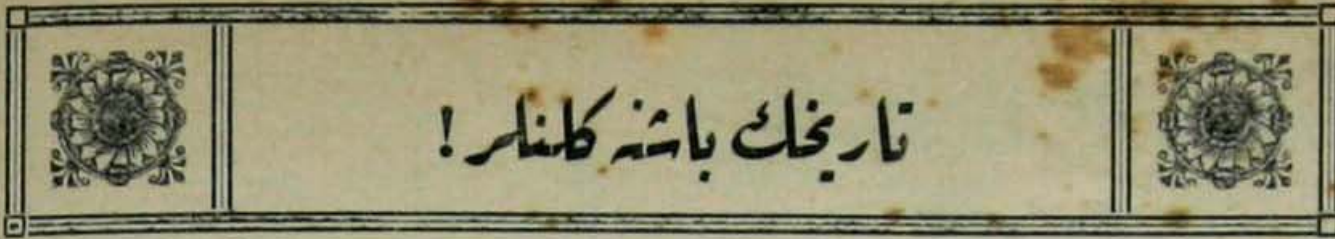
خلقک رفاهنی یالکیز اقتصادی محیطک کندیلکنندن انکشافنده بکله یتره حیرت ایدیورم . بو انکشافده ، یاپیلاجق فکر و قناعت لره تأثیرینه اهمیت ویرمه یتره شاشیورم . زراعتک ایله ره منی هر کس ایسته یور ، فقط کویلی یه طوپراق له ، اقلیمه مجادله ایدر جک روح و تربیه یی ویرمزسه کز بوترقی یه سنه لرجه بیهوده یه انتظار ایدوب دورورسیکیز . قازانان بر خلق ایسته یورسیکیز . قازانمانک یولنی خلقک سوق طبیعی سندن ، بیلانمش اعتیادلردن ناصیل بکله یه بیلیرسکیز ؛ شو طوپراق بیغینندن عبارت کویلرک ، اورتاسندن چرکفلر آقان سوقاقلرک قالماسنی صمیمی اولارق ارزو ایله یورسه کز بولردن ایکره نن بر خلق کتله سی یاراتمق مجبور یئنده سیکیز . ایشته « بیاض زانباقلر مملکتنده » هیمزه بونی قوتله تلقین ایدیور . بویله بر تلقین اکر هر کسک روحنده قوتلی بر مفکوره او یاندیریرسه انقلابک استقبالدن بکله دیکی « مسعود خلق کتله سی » دوغاییلیر .

بو غایه یی یاپه جق متفکر لره ، بو اوغورده سنرصداسز چالیشاجق قهرمانلره احتیاج وار ،

بلکه بونوع متفکر لره یازیلری بیله نن شیلری تکرار لامادن عبارت عداید یله جک ، بلکه بونوع قهرمانلری تزییف ایله یشر بولونا جق ، فقط تورکیا خلقنک بو حقیقی یاردیمچیلری کندی آبدلرینی کندیلری دیکرک دنیا دن کیتمش اولاجقلردر .

« بیاض زانباقلر مملکتنده » یالکیز وعظ و نصیحتدن عبارت دکلدر . « بیک بر باناقلق مملکتنک » ناصیل بر سعیه « بیاض زانباقلر » مملکتنه تحویل ایدر بیلدیکنی بزه کویله ریور . بر خلق مرشدی « سنلمان » ک ، بر کوی دو قورینک ، خلق آراسندن یتیشن بر رچل قرالنک یاپدقلرینی خاطر لاتیبور . روحلر اوزرنده ایشله مه نك ناصیل انسانلر یارانا بیلر جکنی آکلاییبور . اثرک اک کوزل صحیفه لرندن بری ده قیشلارک ناصیل بر خلق مکتبی اولدیغنی تصویر ایدن صحیفه لردر . بو صحیفه لر بزم ایچین باشند اشاغی بر پروغرامدر . کویلرینک اونده برنده معلم و مکتبی اولمایان بر مملکتده یز ، بر طاقم کویلرده داها سنه لرجه معلم بولوندیرمق امکاتی الده ایدر مه جکیز . اونک ایچین کویلریمزک اکثریسی ایلك و حقیقی تربیه سنی قیشلاده آلا جقدر . فینلرک قیشلارینه صوقدقلری روح عیناً بزم امللریمزی ده خلاصه ایدیور ، پتروف کنج فین ضابطلرینک اغزندن شوسوزلری سویله تیور :

« بزم بیک ملی اردومز روحاً یگی ، اعتیادلری اعتبار یله یگی ، خدمت عسکر یه لرینک نتیجه لری

ادبی مصاحبه

اعتباریله یلی اولمایدن ... نقر بنم داها آز تحصیل برقرارده شمدر . وطن آنه اونی تعلیم و تربیه ایدیلک اوزره قیشلایه کونده رمشدر . نقر ترخیص ایدیلدکن صوگرا وطن آنه ضابطره صوراجقدر :

— کیملری نه صورتله حاضر لادیکن باقلم؟ سزک اللریکنزه تودیع ایتدیکم یوزیکلرجه خام کنجلی نه صورتله ییتدیردیکر؟ ضابط نقرک یالکز قارده شی ، یالکز اغابکیسی دکدر . ضابط نقرک معلمدر . ضابط اونک احوال صحیه سندن مسئولدر . نقرک دماغی ضابطک الیه ویریلشدر . اونک ذهنک آچیلما سندن و ترقیات فکریه سندن مسئولدر . ضابطک الیه نقرک قلبی مودوعدر . او نقرلرده صاغلام بر سجیه حصوله کتیره جک ، اونلره وجدان ته میزلیکی ، آداب معاشرتی ، انسانلره قارشی معاملیهی اوکره نه جک ، اونلره وطن محبتی تلقین ایلیه جکدر .

بوسطرلر باشدن باشه بر پروغرامدر . غریغوری پتروف صنفلر یاراتمق ، هر صنفی دیگرینک استثمارینه الت یایمق صورتیله مملکتی ترقی ایتدیرمک و همنی قالدیرمق ایسته یور ، هر فردی دیگرینه قوتله ربط ایلیه یه ، کویلیسیله شهرلیسی ، طالیله ده آز بیله نی عینی حس دویان انسانلردن ترکب ایدن بر « جمعیت » مفکوره سنی نشر ایله یور . یوکه لنلر و اوکره نلر قدرتلری خلقه مدیون اولدینی و کندیلرنده اولان قوت و مزیتلری اونلر ایچین صرف ایله مک مجبوریتنده بولوندینی فکرینک قدرت واصلتینی آ کلاتمغه چالیشیور .

کتابی او قویوب ییتیردکن صوگرا اطرافده کی طوپراق کویلر بیقیلیور ، هر ایشی آنجاق آلائی ایچین ، آنجاق کوکائی اکاندیرمک ایچین بحث ایله بن آتشمز خود کام روحلری انکز دن کیدیور ، یالکز خلق محبتی ، خلق عشقنی دویویورسیکز . او وقت « بیاض زانباقلر مملکتی » نه اولدینی آ کلا یورسیکز .

محمد امین

تاریخك باشه كلنلر!

هر ییلکی منظومه سنی فکر و نظر ساحه سندن نفع و عمل یولنه سوق ایتک ، بوکونی ایضاح و یاریشی کشف ایلمک کی مهم حیاتی مسئله لرله اوغراشان . هایدی سلیمان نظیف کاری بر ترکیب قوللانام : - تاریخ کریزان عصر دن بک دکرلی بر ذات برکون ، ادبیات تاریخنه دائر یازدینم یازیلره تعریفاً بکا : — بو هافتا یینه مزاردن کیمی چیقاریور سکر! کی انسانى جدأ بیج و نابه دوشوره جک ، محلته مصروف بک نکته لی برسؤال صورمشدی . بن ، هر کسی لال و ابکم بر افاق بومهم سؤالک اوکنده او قادار سیقیدم ، او قادار شاشیردم که ، هیچ بر مناسبتی اولادینی حالده صرف بر جواب و برمش اولق اوزره : — طالع غریبدر ، کیمیسی موضوعنی مزاردن چیقاریور ، کیمیسی مزاره کومه ر!

دیدم ، دیدم اما بو بی سرو بن لافدن ده اکز یاده کندم اوتاندم ! ذاتاً آرا صیرا فرقه واریر کی اولویورم : یاشم ایلره دیکجه جدی ، اهمیتلی - رحمتلی سلیمان نظیف ایله او قادار بیله یزیمز باریشیق ده کیلیدی اما نیچون ییاحم ینه عتلمه بر ترکیب کلدی - مشبوع فکر و نظر موضوعلری قاورایاماز اولدم . وقتیه بزده دوغریدن دوغری به اولماسه بیله « بدیعیات » - مراق ساقه سیله فلسفه کتابلرینی قاریشدر ، و اونلری شویله بویله آ کلاردم ! حالبوکه شیمدی ، باخصوص توز دیلزله کوزل تورکجه مزله - هیمزی اجنبی کتابلردن وارسته قیلاجق - نفیس ، قیمتلی مقاله لر یازیلیور ، بر قسمتی قابل ده کیل آ کلا یامیورم . بویازیلرک معنی دار اولدقربنه هیچ شبهه یوق ، دیمک اولویور که کنجکلکن اختیارلغه دوغرو کیدرکن بنده ، بنم دماغنده بر عارضه حاصل اولمش ؛ باخصوص تورکجه یازیلش فلسفه مقاله لر بندن برشی آ کلا یامامق ایچون بوندن باشقا برسب اولماسه کرک !

برکت که ، هیچ اولمازه بو قابلیتسزلکمک فرقه واردم . آغیر ، جدی ، اهمیتلی و خاصه احکامی . موضوعلردن قاچینارق تاریخ ایله و تاریخک کوجوک بر شعبه سیله اوغراشمغه باشلام . کرچه بو زحمتسز بر ایش ده کیل . آرادینی اهمیتسز بر « وثیقه » بی بولق ایچون انسان بعضاً کونلرینی ده کیل ، هافتالری ، آیلرینی هدر ایدیور . نه یاییم که ماصا باشنده و یاریم ساعت طرفنده حیاتی ، عملی ، نفع وشمولی حدود سز یازی یازمق اقتدار و اهلیتی بوزواللی عقیم و سقیم قلمه میسر اولامیور ! ایشک داهافناسی مقاله لریمک « شخصیلک » دن ، « انفسیلک » دن محروم اولوشیدر . بر تاریخ مقاله سنده محررک « بو واقعه بویله اولمالیدی » دیمه سنه ، یاخود « بویله اولسه یدی داها موافق اولوردی ! » حکمنی ویره رک ، فطرت و قدرته عقل اوکره سنه امکان یوق ؛ بالعکس

نه سولرسه « توشیق » ایتکه مجبوردر . تاریخچیلرک بویله آلی قولی باغلی دوروشلری و کیفارینه کوره لاف سوبله به ییشلری قادار آجی و مرحمه شایان برشی متصور میدر ؟ حالبوکه « نفیون » ک قلملری نه حر ، نه سر آزاد - برکله ایله - نه اورپرینال در! . علم الله ، شویله بر او جلرینه ایلشیدی تا « نه رودوت » دن بری قافالری اشغال ایدن چوراق و قوراق تاریخی باچا و رایه چوبر برلر . هله « شوبه نهاره » کی ، « نورداو » کی تاریخ گریزلی ده اشهاده قالدقارلرسه بو باچا و رایه آله آلیناماز ایکره نج برشی اولور . شبهه سی اولانلر « آناطول فرانس » ک بر ایکی هافتا اولسکی حیات نسخه لرندن برنده ترجمه سی جیقان مقاله سنی او قوسون . ذاتاً تاریخله اوغراشانلرده بو حقیقتی ضمناً اعتراف ایدیورلر . بوتون بشری بیلکیلرده در حال عملی فایدالر و نتیجه لر آرایانلره قارشی بر آوروپالی مورخ « تاریخک منجی هیچ بر شیئه خدمت ایتمه مکدر . » دیور . واقعا بوسوز ، « تاریخی تدقیقلر » ده قطعاً اقتضا ایدیله سی ایجاب ایدن « آفاق اصول » ک اهمیتلی نامنه سوبله شمدر . معلومدر که تاریخ مسلکک اخلاقی « impartialité » بی طرفلق » اساسه مستندر . واقعه لرک تثبیت و ایضاحنده مورخک ، منسوب اولدینی دینه ، مملکتنه ، زمانه ، تابع اولدینی قناعت و مسلک کوره حرکت ایتمه سی اصلدر . « لوسیه ن » ک « مورخ ، وطنی اولیان بریابانجی مثابه سنده اولمایدر ، « فنه لون » ک : « مورخ ایچون زمان و مملکت یوقدر » ، « اوکوسته ن تهری » ک : « نک بر فکرك نفی نامنه تاریخ یازمامالیدر » دیشلری عینی مقصده منبى در . فقط مادامکه که تن توخومی لاپاسی ، مثلاً بزم « اون ایکنجی عصر ادبیاتک مشهور سیلری » ندن البته داها جوق حیاتی قیمتی حائز وینه البته داها جوق فایدالی در ، صوک صنعت داهیبی « روده ن » ی اغضاب ایدن نفع و عمل ذهنیتی ، نورک تاریخک شیمدی به قادار مهمل قالان هر صحیفه سنه بوندن صوکراده لاقید باقارسه مؤاحذه ایدیله من ! غافل « ته او فیل غونیه » ، مزارندن باشنی چیقاروب باقابلیسه ، وقتیه « میکل آنزه خار دال موجودینی کیم ترجیح ایدر ؟ » دیبه صور دینی سؤالک جوانی همان آ لیردی . هله « هر فنی کشفدن در حال یکی بر ما کنه اعمالی ایسته ینلر دوشونمورلر که ، علم ، [حقیقت نامنه حقیقتی آرامق] خصلتی غایب ایتسه یدی ، مادی منفعت معقلری ، قولاندقلمی ما کنه لری آله ایتمه مش اولورلردی . « دیه ن عالم وقتیه استخفاف ایتدیکی ذهنیه قارشی بیلیم سوبله به جک سوز بولایلیری ایدی ؟

فقط شونکله متسی اولویورم که حیاتک ایجابلردن غافل اولانلر بندن و بنم کی یالکیز بو مملکت

مثلاً « بوکونی ایضاح قدرتی » اعتباریله اهمیت ویریلدیسی اقتضاییدن دور «اون دو قوزنجی عصر تورکیه سی» دردیهم . حالبوکه منحصرأ بو عصرله اوغراشان بر مورخ بوق . بچون ؟ چونکه « اون دو قوزنجی عصر تورکیه سی » ایله اوغراشقی اولامال دینه جک درجه ده مشکل در وهیج اولمازسه بوکون غیرقابلدر . زیرا تاریخ دنیلن بیلکی شعبی « تحس » کبی ولود برملکه دن محروم اولدیغی ایچون « ترکیب » لرینی غیر شخصی نیلمره ، و « Authentique صحیح » وثیقه لره استناد ایستدیرمک ضرورتنده در . نه چاره که « تورک تاریخی » ایچنده خاصه اون دو قوزنجی عصره عائد منبع وثیقه لر اورتاده ده کیلدر . « خزینه اوراق » تصنیف ایدیلمشدر . « بیلدیوغرافی » ایله « بیوغرافی » به دائر اثرلره اجتماعی ، سیاسی حیاته عائد وثیقه لر آله بولونمور . بالخاصه سیاسی وثیقه لرک اورتایه قونولماسنده عنلمزک ایرمه جکی دیپلوماتیک محذورلرده اولاییلر . بو اعتبارله تنظیمات رجاندن برینی ، « رشید پاشا » بی خاطر لایلم . بن کندی حسابمه مثلا ایکی بوز سنه اول یاشایان « نوشهرلی ابراهیم پاشا » بی یتیم سنه اول یاشایان « رشید پاشا » به نسبتاً - حیات وحقی مزاجیله - داها واضح بیلیرم . بیلمه دیکم طرفی وارسه ینه بریکندن داها قولایچه اوکره نه بیلیرم . عینی زمانده اونون عامالی که تنظیمات تورکیه سنی و اودور رجالی ایجه طابقی ایچون بر طرفدن یاشادقلری عصره عائد بوتون منبع وثیقه لرک اورتایه قونماسی نه درجه لرده ایجاب ایدرسه - بو آدام لر کوکدن زنیبلله دوشمه دکلیینه نظراً - کندیلرینه « عکس العمل » یابدیران دورلری ده اودرجه لرده واضحاً بیلیمک ، یعنی اون دو قوزنجی عصری تتبع ایچون ، داها اولکی عصرلری تتبع ایتمک ، ضروری والزمدر . هله ترکیبی اثرلر یازمغه قالدیشق برسیجیمک ایکی اوجنی موقاوا قوطی قابقلرینه کچیره رک تلفون یا بقی قادار اکلنجه لی بر جوجوق اویونی دیعکدر . بر تاریخ که ابتدای عنصرلری حاضر لایممشدر وحاضر لایمق ایچون هنوز جدی مساعی صرفه ده باشلامشدر ، وحقی امکان بو قدره ، اونک فلان دور ویا فلان شعبه سنه دائر ترکیبی اثرلر یازیلماسی تصور ایتمک جائز ده کیلدر . مع هذا « واقع ده کیلدر » ده میورم !

علمی ظفرلرک بلکه ده اُک مهمیدر . بونک استناد ابتدکی مبدأ شودر : معضل بر محصلی لایقوله قاورامق ایچون اُک ابی طریق اونک وتیره تکونتی مطالعه ایتمک - نشو ونماسنده کی متوالی صفحه لری تعقیب ایلمک در . [*] دییه رک اوکا جوق مهم بروطیفه نودیغ ایستکلرینی اوکره نیورز . بالخاصه تربیه سی اولق حیثیتله بک صلاحیتدار اولان آغزلردن شو التفاتلری ایستدکدن سوکرا انسانده تاریخ حقیقه اعتماد دو یغوسی اویاییور . لاکین خاصه تدریس و تربیه نقطه نظرندن تاریخک قیستی « بوکونی ایضاح قدرتی » ایله مبسوطاً متناسب اولاجقنه کوره بوندن ترسنه استفاده ایتمه سی محتمل بر تاریخ کربز :

لغت محکوم

— ۱ —

بوله رم خنجرکی اورتالی ایکی به ،
قوشارم هایقیرارق شهرک کچیدلرندن .
یولجیلر بربرینه سسله نیر بول ویر دییه ،
برجاناوار کایور ، وورولش اون یرندن ...

بن ، که یاندم دییه رک اونلرله عینی درده ،
آتمه بولوطلر صارمادم برده برده !
نه اولور ، بندن ایلر آل اُتک چکه لرده ،
بنی برسس یانه چاغیر بیور دریندن .

کندی عشقه ویرن روح آجیدن نه آکلار ،
ای باصدینی طاشلری باشمه فیرلانلر !
بنی فرق ایستدیره بور بوزیمدن سیزان قانلر
برچارمیخه کرینلن اوحق پیغمبرندن .

فاروق نافر

جوجوقلرندن عبارت ده کیل : مثلاً « ژان ریقا » نامنده کی مستشرق پراغده اولکی سنه اون ایکنجی عصر دیوان شاعر لر مژدن « ثابت » ک حیات و اثری حقیقه بر مونوغرافی نشر ایتمشدی . بو سنه ده اوتجی عصر تورک شاعر لرندن مشهور « باقی » حقیقه بر اثر یازدی . اوچ دورت سنه اول آلمانلر ، دو قنور « مورتان » ک قلمه آلدینی مقدمه ایله برلکده « سکزنجی عصر تورک شاعر لرندن مسعود بن احمد » « سبیل و نوبهار » بنی انفس بر شکلده نشر ایتمشدری . ایکی سنه اولده « بون » دارالفنون مدرسلرندن « پاول قاله » نک همتندن استفاده ایده رک مشهور « پیری رئیس » ک « بحریه » سنی طبعه باشلا دیلر . داها اول ۱۲۱۸ صحیفه لقی قوص قوجا بر « تورک لسانی غرامه ری » یازان فرانز مستشرق موسیو « ژان دونی » بنه ایکی سنه اول « اون سکزنجی عصر سوکنده جزایر تورک بکیچر یلرینک تورکولری » فی - تورکیه متلرله برلکده - نشر ایتمدی . بولشه و یق اداره سی آلتنده مؤسس « شورالر اتحادی علوم آقاده بیسی » یله « له نین غراد جانلی شرق لسانلری انستیتوسی » نک « له نین غراد عمومی کتبخانه سی » نک نشریات و مساعیسی کوز اوکنده دور مقده در . آلمانیا ده « Mog » « islamica » « Asia Major » « ZDMG » کبی بر جوق مجموعه لر آنادولو و شرقی تورکستان تاریخنه عائد تدقیقلرله دولودر : بونلرک ایچنده بزم اسکی جرید اویونلرندن طونوک زده « قاطیجی اوغلی » نه ، برنجی سلیمک سوریه ، برنجی سلیمانک بلغراد سفر لرینه ، آنادولو بوللرینه ، تورک لسانک تصنیفه ، اورتا آسیاده اسلامیتک انتشار ایتمدیکی زمانه عائد بر آبدیه ، « آسیلا » به .. دائر بر جوق تاریخی یازیلر واردر . آوروپانک دیگر مملکتلر نده ده تورکیاتله ، تورک تاریخیه توغل ابدنلر بک جوقدر . شو وضعیت « تاریخ » ، و خاصه « تورک تاریخی » ایله توغلاک واهی بر ایش اولمادینی ظن ایستدیر بیور اما مثلاً « جزایر تورک بکیچر یلرینک تورکولری شانقام قادار ایشه یازارمی ؟ » کبی قونلی برسؤال قارشیننده شاشیراجفی شیمیدن اعتراف ایده رم !

بونکله برابر غربک اُک « پراغما نیست » فیلوزو . فلرینک بیله « تاریخ » اهمیت و بردکلرینی وهیج اولمازسه : [ماضی بیلکیسی ، حالی آکلامق ایچون بر آناخاردر . تاریخ ماضی ایله اشتغال ایدر ، ماضی ایشه حالک تاریخیدر . آمریقانک کشتی ، بوقطعه نک داخنده یابیلان استکشافلر ، استملاک فعالیتلری ، غربه دوغرو ایله زله بن استعمار و مهاجرت حرکتی الخ ... کبی واقعه لرک عاقلانه تنبی ، دول متحده نک بوکونکی حالک یعنی بوکون ایچنده یاشادیمز اولسه نک تنبی اولور . بونک تشکل و تیره سی داخنده تدقیق و مطالعه سی ، دوغرو دن دوغرو به آکلاشیلما یا جق درجه ده معضل اولان موضوعه وضوح ویرر ، ادرا کی قولایلاشدیرر . « تکونی اصول » ، اون دو قوزنجی عصرک صوک نصفنده تحقق ایدن اُک باشلی

کلجک هافتا ایچون قارلرله ینه مزاردن بر موضوع چیقارمق اوژره شو قبل وقاله نهایت ویر بیورم . مع هذا « تاریخک باشنه کلنلر » وقتیه خلی ادمان ایستدیکم « پوله بیک » ذوقی جانلاندر اجق کبی اولدیغی ایچون ایجابنده بوحنه تکرار دونه رم . بو وسیله ایله آرا صیرا « تاریخ » دن ، « حیات » . کچه جکه بلکه تاریخ کربز آرقادا شلرم ده ممنون اولور لر .

علی جانب

[*] قولوبیا دارالفنون مدرسلرندن مشهور « جون دونی » ک « دهمقراسی و تربیه » عنوانی اثری که بو سنه « تعلیم و تربیه اعضاسندن عونی بک » طرفندن ترجمه ایتمشدر ، صحیفه : ۲۵۴